

on-line >>> www.alnari.rs
mail to >>> office@alnari.rs

Naziv originala:
Clive Cussler
THE CHASE

Copyright © 2007 by Sandecker, RLLLP
Translation Copyright © 2011 za srpsko izdanje Alnari d.o.o.

ISBN 978-86-7710-644-7

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

KLAJ V
KASLER

Potera

avantura Ajzaka Bela

Preveo Vladimir D. Nikolić

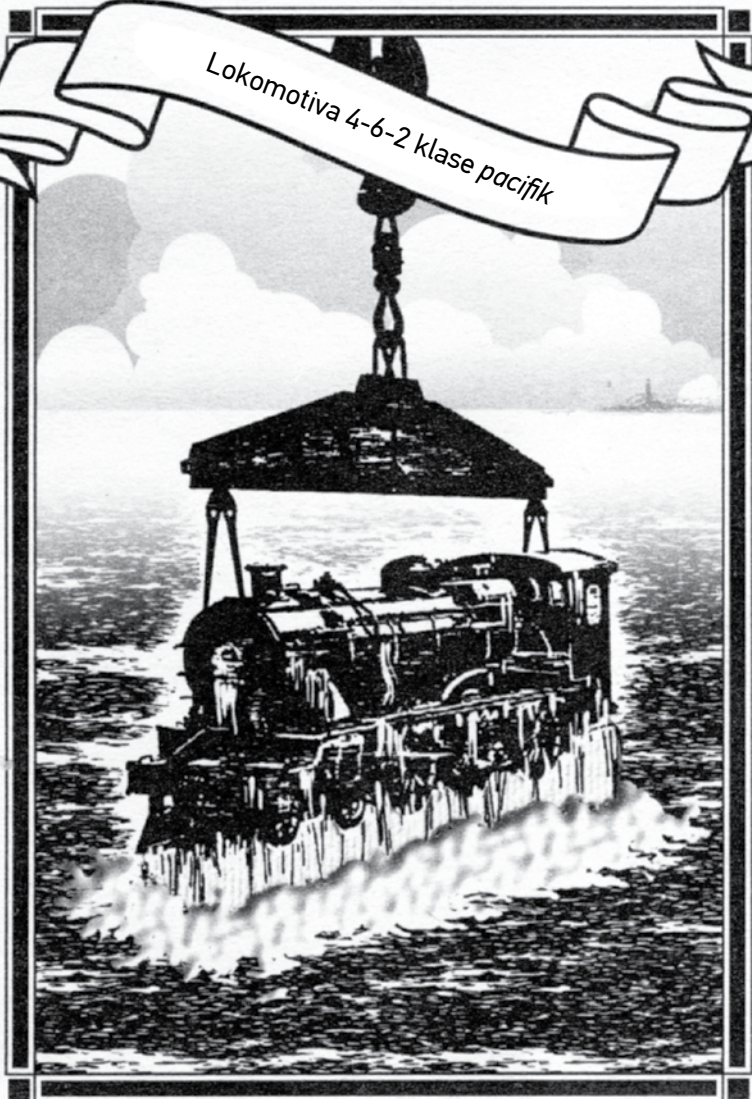
alnari
PUBLISHING

Beograd, 2011.

*Teri, Dirku i Dejni
Nijedan otac nije bio blagosloven
decom koja bi ga više volela*

**DUH IZ
PROŠLOSTI**

Lokomotiva 4-6-2 klase pacifik

15. april 1950. godina,
jezero Flathed, Montana

Uzdiglo se iz dubina poput zlog morskog čudovišta iz mezozoika. Sloj zelene sluzi prekrivao je kabinu i kotao, a sa točkova prečnika dva metra klizio je i otpadao nanos sivkastog i braonkastog mulja, bučkajući u hladnu vodu jezera. Lagano se dižući iznad površine jezera, stara parna lokomotiva je na tren nepokretno visila na kablovima ogromnog kрана montiranog na drvenu deregliju. Uprkos blatu koje se cedilo, serijski broj 3025 jasno se video ispod otvorenog bočnog prozora kabine.

Parna lokomotiva sa serijskim brojem 3025 iskotrljala se iz Baldwinove fabrike lokomotiva u Filadelfiji, u državi Pensilvaniji, 10. aprila 1904. godine. Klasa *pacifik* bila je standardna velika parna lokomotiva sa visokim pogonskim točkovima, koja je mogla da vuče deset železnih putničkih vagona brzinom sto četrdeset pet kilometara na sat. Bila je poznata i kao 4-6-2 – po četiri prednja točka na frontalnom postolju, tik iza raonika, šest masivnih pogonskih točkova pod kotlom i dva mala zadnja točka ispod kabine.

Posada je sa strahopoštovanjem posmatrala kako rukovalac kranom diriguje polugama i nežno spušta staru lokomotivu na glavnu palubu, pri čemu je njena težina potisnula drvenu deregliju tri palca dublje u vodu. Lokomotiva je stajala bezmalo čitav minut na palubi pre nego što su šest članova posade savladali svoju začuđenost i otkočili čelične kablove.

„U izuzetno je dobrom stanju, s obzirom na to da je provela maltene pedeset godina u vodi“, promrmljao je nadzornik stare trošne dereglije za izvlačenje olupina, drevne gotovo koliko i sama lokomotiva. Od treće decenije dvadesetog veka, korišćena je za raščišćavanje rečnog nanosa sa dna jezera i okolnih rečnih pritoka.

Bob Kaufman je bio krupan, prijateljski nastrojen čovek, spreman da se nasmeje i na najmanji nagoveštaj nečeg šaljivog. Radio je na deregliji punih dvadeset sedam godina, te mu je lice potamnelo od dugih sati provedenih na suncu. Sa svojih sedamdeset pet godina, mogao je odavno da ode u penziju, ali je nameravao da nastavi da radi sve dok ga kompanija bude držala na platnom spisku. Sedenje kod kuće i slaganje slagalica nije bila njegova predstava dobrog života. Proučavao je čoveka kraj sebe, koji je, koliko je Kaufman mogao da odredi, bio malo stariji od njega.

„Šta vi mislite?“, upitao je Kaufman.

Čovek se okrenuo, visok i vitak čak i u poznim sedamdesetim. Imao je gustu, gotovo belu kosu i lice otporno poput jelenske kože. Zurio je zamišljeno u lokomotivu. Njegovim očima još nisu bile potrebne naočare, a presijavale su se plavo sa nijansom bledoljubičaste. Golemi beli brkovi prekrivali su mu gornju usnu, kao da su tamo bili zasađeni pre mnogo godina. Nalikovali su njegovim obrvama, koje su s godinama postale žbunaste. Skinuo je skupoceni panama šešir s glave i maramicom obrisao znoj sa čela.

Prišao je izvađenoj lokomotivi, koja je sada čvrsto stajala na palubi, i usredsredio pažnju na kabinu. Voda i mulj su se slivali niza stepenice i razlivali po palubi dereglije.

„Uprkos prljavštini“, kazao je naposletku, „i dalje izgleda veoma zadovoljavajuće. Samo je pitanje vremena pre nego što neki železnički muzej nađe neophodna sredstva da je restaurira i izloži.“

„Sva sreća da je lokalnom ribaru ispao motor sa čamca, pa je preorao dno jezera kako bi ga pronašao, inače bi lokomotiva čučala na dnu bar još pola stoleća.“

„Da, sva sreća“, rekao je polako visoki belokosi čovek.

Kaufman je prišao lokomotivi i prešao dlanom preko velikog pogonskog točka. Na licu mu se pojavio setan izraz. „Moj otac je radio kao mašinovođa za železničku kompaniju Junion Pacifik“, rekao je tiho. „Uvek je govorio da su lokomotive klase *pacifik* bile najbolje koje je ikada vozio.

Puštao me je da sedim u kabini kada dotera voz na stanicu. Uglavnom su lokomotive klase *pacifik* koristili za vuču putničkih vagona jer su bile veoma brze.“

Tim ronilaca, u odelima od gumiranog platna, stajao je na platformi koja je izranjala na površinu hladne vode. Nosili su mesingane kacige *Mark V*, ogromne pojase sa tegovima oko grudi i čizme za ronjenje sa platnenim licem, mesinganim vrhovima i olovnim đonovima težine šesnaest kilograma. Sveukupno, ronioci su na sebi imali šezdeset osam kilograma opreme. Dok se platforma podizala iz vode i njihala ka palubi, borili su se protiv cimanja svojih pupčanih vrpce, kojima su bili povezani na pumpu za snabdevanje kiseonikom. Dok su se oni ukrcavali, drugi tim ronilaca je već sišao niza stepenice na platformu, koja je odmah potom opet počela da se spušta na dno jezera, u vodu još ledenu posle duge zime u Montani.

Visoki čovek je posmatrao u tišini. Izgledom je potpuno odudarao od članova posade dereglije u radnim odelima i kombinezonima umrljanim mazivnim uljem. Nosio je fino ispeglane pantalone, skupoceni pleteni džemper od kašmira i sako, takođe od kašmira. Nekim čudom, njegove izglancane cipele sačuvale su sjaj na palubi zaprljanoj uljem, usred gomile zardalih kablova.

Osmotrio je debele slojeve mulja na gazištima stepenica koje su vodile do kabine lokomotive, i okrenuo se prema Kaufmanu. „Donesite merdevine kako bismo se popeli u kabinu.“

Kaufman je izdao naređenje obližnjem članu posade i merdevine su se ubrzo pojavile naslonjene na pod kabine, tik iza sedišta mašinovođe. Nadzornik dereglije je krenuo prvi, a u stopu ga je sledio stari posmatrač. Voda se u potocima slivala niz krov, dok je rastopljeni ugalj, pomešan sa blatom, isticao iz otvorenog ložišta kotla na metalni pod.

Isprva, delovalo je kao da je kabina prazna. Lavirint ventila, cevi i poluga iznad kotla bio je prekriven slojevima gliba i pipcima zelenog rastinja izraslog iz blata. Kaljuga na podu kabine dosezala im je do gležnjeva, ali se činilo da visoki, tihi posmatrač ne primećuje kako mu se blato preliva preko cipela. Kleknuo je i osmotrio tri grbe koje su se izdizale iz gliba poput brežuljaka.

„Mašinovođa i ložac“, obznanio je.

„Sigurni ste?“

Klimnuo je glavom. „Aha. Mašinovođa se zvao Li Hant. Imao je ženu i dvoje dece, danas su već sredovečni ljudi. Ložać se zvao Robert Kar. Nameravao je da se oženi nakon ove vožnje.“

„Ko je bio treći čovek?“

„Zvao se Abner Vid. Naopak čovek. Prisilio je Hanta i Kara da voze lokomotivu pištoljem uperenim u njihova leđa.“

„Ne izgledaju naročito lepo“, promrmljao je Kaufman, zgađen onim što je video. „Iznenaden sam što se dosad već nisu pretvorili u skelete.“

„Od njih ništa ne bi ostalo da su kojim slučajem umrli u slanoj vodi, ali je ledena voda Flatheda očuvala njihova tela. Ovo što vidite je adipozno tkivo u kojem se skladište masti. Kada je masno tkivo potopljeno u vodu, ono se s vremenom polako raspada, pri čemu telo dobija voskolik, sapunast izgled; proces se naziva saponifikacija.“

„Moramo da pozovemo šerifa i dovedemo islednika.“

„Hoće li to izazvati zastoje u operaciji?“, upitao je stranac.

Kaufman je odmahnuo glavom. „Ne, to ne bi trebalo ništa da uspori. Čim rezervni tim ronilaca zakači kablove, izvadimo tender sa ugljem.“

„Važno je da vidim šta se nalazi u prikačenom putničkom vagonu.“

„Ne brinite, videćete.“ Kaufman je pogledao čoveka i uzalud pokušao da mu pročita misli. „Bolje da najpre izvučemo tender s ugljem da pojednostavimo stvari. Ukoliko se usredsredimo na prikačeni vagon pre nego što ga otkučimo od tendera, to bi se moglo pokazati katastrofalnim. Možda nije toliko težak koliko lokomotiva, ali ako ne budemo izuzetno pažljivi, mogao bi da se raspadne u paramparčad. Posredi je kudikamo pipavija operacija. Osim toga, prednji deo prtljažnog vagona dopola je zakopan ispod tendera s ugljem.“

„Nije to prtljažni vagon. To je teretni ili putnički vagon.“

„Kako to znate?“

Posmatrač je ignorisao pitanje. „Izvučite prvo tender s ugljem. Vi rukovodite ovom operacijom.“

Kaufman je zurio u neugledne izbočine koje su nekada bile ljudska bića. „Otkud oni ovde? Kako je došlo do toga da voz sve ove godine bude izgubljen na dnu jezera?“

Visoki čovek se zagledao preko mirne površine plavog jezera. „Pre četrdeset četiri godine postojao je trajekt koji je preko jezera prevozio vozove natovarene drvenom građom.“

„Veoma je čudno, u svakom slučaju“, kazao je Kaufman polako. „Novine i zvaničnici kompanije Južni Pacifik izvestili su da je voz bio ukraden. Koliko se sećam, to se dogodilo 21. aprila 1906. godine.“

Starac se nasmešio. „Kompanija je zataškala čitav slučaj. Voz nije bio ukraden. Otpravnik železnice bio je podmićen da iznajmi lokomotivu.“

„Mora da se u teretnom vagonu nalazilo nešto dovoljno dragoceno da se zbog toga ubije“, rekao je Kaufman. „Poput pošiljke zlata.“

Starac je klimnuo glavom. „Kružile su glasine da je voz zaista prevezio zlato. Istini za volju, posredi nije bilo zlato, već papirne novčanice.“

„Četrdeset četiri godine“, kazao je polako Kaufman. „To je previše vremena da jedan voz bude izgubljen. Možda se novac još nalazi unutar vagona.“

„Možda“, rekao je visoki čovek gledajući ka horizontu u nešto što je samo on mogao da vidi. „I možda ćemo pronaći odgovore kad uđemo unutra.“

**BANDIT
KRVOLOK**

*Kromvel sa motociklom harli-dejvidson
i teretnim vagonom*

1.

*10. januar 1906. godina,
Bizbi, Arizona*

Ko god da je tog popodneva ugledao starog oronulog pijanca kako se u gradiću Bizbi tetura niz Mesečevu aveniju, sigurno bi ga smatrao čovekom koji je prerano ostario dirinčeći u rudnicima koji su ispod grada prolazili kroz planine bogate mineralima – a on to nije bio. Košulja mu je bila štokava i gadno je zaudarao. Poderane i prljave pantalone držale su mu se na jednom tregeru, nogavica uvučenih u pohabane i iznošene čizme, koje je trebalo već poodavno da baci u jarak za đubre van grada.

Zamršena i prljava kosa padala mu je na ramena u masnim pramenovima i mrsila se sa zapuštenom bradom koja je dopirala do polovine njegove ispučene stomačine. Oči su mu bile toliko tamne da su izgledale bezmalo crne. U njima nije bilo nikakvog izraza; bile su hladne i gotovo zle. Par radnih rukavica prekrivale su mu ruke koje nikada nisu rukovale ašovom ili pijukom.

Pod pazuhom je nosio staru jutenu vreću koja je izgledala prazno. Skoro da čovek ne poveruje, na prljavoj juti bilo je našarano: **KOMPANIJA ZA PREHRANU I ŽITARICE DAGLAS, OMAHA, NEBRASKA.**

Starac je zastao i seo na klupu na raskrsnici Mesečeve avenije i Stevanovog puta za Tumstoun. Iza njegovih leđa nalazio se salun, uglavnom prazan budući da je bilo po podne i da su stalne mušterije trenutno

dirinčile u rudnicima. Ljudi, koji su šetali i kupovali u malom rudarskom gradu, nisu obraćali pažnju na njega, osim što bi mu dobacili poneki letimičan pogled ispunjen gađenjem. Kad god bi prošli pored klupe, on bi izvukao flašu viskija iz džepa pantalona i nategao dugačak gutljaj, a onda bi ponovo zavrnuo čep i vraćao bocu u džep. Niko nije mogao ni da nasluti da se u boci ne nalazi viski već čaj.

Bilo je prilično toplo za jun; pretpostavljao je da je temperatura dobro prešla trideset stepeni Celzijusa. Zavalio se u naslon klupe i osmatrao niz obe ulice dok je nedaleko prolazio tramvaj koji je vukao ostareli konj. Tramvaj na električni pogon je tek trebalo da stigne u Bizbi. Najveći deo vozila na gradskim ulicama i dalje su bila kola i kočije koje su vukli konji. U gradu je postojala svega šačica automobila i kamioneta, a trenutno nijedan nije bio na vidiku.

Znao je da je grad osnovan 1880. godine i da je dobio ime po sudiji Devitu Bizbiju, jednom od suvlasnika rudnika *Kraljica bakra*. Zajednica od dvadeset hiljada stanovnika predstavljala je najveći grad između San Franciska i Sent Luisa. Uprkos tome što su porodice mnogih rudara živjele u skromnim i neuglednim drvenim straćarama, glavna privreda vrtela se oko saluna i male armije dama sumnjivog morala.

Njegova glava je klonula na grudi i činilo se kao da je zadremao. Ali to je bila samo gluma. Bio je svestan svakog pokreta oko sebe. Povremeno bi bacao pogled preko ulice, na Nacionalnu banku u Bizbiju. Posmatrao je zainteresovano, premda kroz poluzatvorene kapke, kako kamionet sa lančastim pogonom i točkovima od pune gume pristaje uz ivičnjak ispred banke. Postojao je samo jedan čuvar, koji je izašao iz kamioneta noseći u rukama veliku vreću sa novčanicama tek izašlim iz štamparije. Nekoliko minuta kasnije, blagajnik je pomogao čuvaru da iznese težak sanduk kroz vrata i utovari ga na kamionet.

Znao je da je posredi pošiljka zlata, jedan delić od osam i po tona proizvedenih u lokalnim rudnicima. No, njega nije privlačilo zlato. Bilo je previše teško za jednog čoveka i previše rizično prodati ga. U Bizbi ga nije dovukao dragoceni žuti metal, već papirne novčanice.

Posmatrao je kako kamionet odlazi, i dva čoveka, koje je ranije identifikovao kao pripadnike obezbeđenja velike rudarske kompanije Felps Dodž, kako izlaze iz banke. Oni su isporučili novac za sutrašnju isplatu zarada rudarima zaposlenim u kompaniji. Nasmešio se sebi u

brk, znajući da se vrednost imovine Nacionalne banke u Bizbiju upravo podigla na novi nivo.

Čovek je već bezmalo dve nedelje posmatrao ljude koji su ulazili i izlazili iz banke, sve dok nije mogao da ih prepozna na prvi pogled. Takođe je zapamtio vreme kada su dolazili i odlazili. Zadovoljan što u banci trenutno nema nikoga osim jednog blagajnika i upravnika, pogledao je na časovnik i klimnuo sam sebi glavom.

Stari pijanac je ležerno ustao sa klupe, protegnuo ukočene udove i krenuo preko kaldrmisane ulice i tramvajskih šina prema banci, noseći veliku, praznu jutenu vreću prebačenu preko ramena. Taman kad se spremao da uđe u banku, mimo njega je neočekivano prošla žena. Uputila mu je pogled pun gađenja, zaobišla ga i ušla u zgradu banke. Žena nije predstavljala deo njegovog plana, ali je ipak radije odlučio da nastavi sa planom negoli da je čeka da završi posao i ode. Proverio je ulicu i krenuo za njom u banku.

Zatvorio je vrata za sobom. Blagajnik se nalazio u trezoru, a žena je čekala ispred šaltera da se vrati. Pijanac je iz čizme izvadio automatski *kolt* kalibra 38, model za 1902. godinu, drškom pištolja udario ženu u potiljak i ravnodušno odgledao kako se polako ruši na drveni pod. Sve se odigralo toliko iznenadno i tiho da vlasnik banke u svojoj kancelariji nije ništa ni video ni čuo.

Potom se pijani matori rudar najednom pretvorio u pljačkaša banke, gipko preskočio preko šaltera, ušao u upravnikovu kancelariju i prislonio cev pištolja na njegovu glavu. „Opiri se i ubiće te na licu mesta“, rekao je tihim ali pretećim glasom. „A sad, pozovi blagajnika u kancelariju.“

Šokiran, ćelavi, debeli vlasnik banke pogledao ga je svojim braon očima razrogačenim od straha. Bez protivljenja je viknuo: „Roje, dođi na časak ovamo.“

„Evo me za sekund, gospodine Kasl“, doviknuo je Roj iz trezora.

„Kaži mu da ostavi otvorena vrata“, rekao je pljačkaš banke tiho, sa oštrim tonom u glasu.

„Roje, nemoj da zatvaraš vrata trezora“, uradio je Kasl kako mu je naloženo, a oči su mu se ukrstile zureći u cev pištolja prislonjenu na njegovo čelo.

Roj je krenuo iz trezora, noseći pod miškom knjigu sa finansijskim izveštajima. Nije mogao da vidi onesveščenu ženu koja je ležala ispod

šaltera. Ništa ne sumnjajući, ušao je u Kaslovu kancelariju i naglo se skamenio kada je ugledao pljačkaša koji je držao pištolj uperen u glavu njegovog gazde. Pljačkaš je sklonio pištolj sa Kaslovog čela i pokazao njime prema trezoru.

„Vas dvojica“, kazao je smireno, „pođite u trezor.“

Nije bilo nikakve pomisli o pružanju otpora. Kasl je ustao sa stolice i krenuo prema trezoru, a pljačkaš je hitro prišao prozoru kako bi bacio pogled na ulicu i uverio se da niko ne kreće prema banci. Izuzev nekoliko žena u kupovini i kola natovarenih buradima piva, ulica je bila sasvim pusta.

Unutrašnjost trezora bila je veoma dobro osvetljena pomoću Edisonve mesingane lampe koja je visila sa čelične tavanice. Osim kovčega ispunjenih zlatom, police su bile prekrivene kamarama novčanica, namenjenih uglavnom za plate u lokalnoj rudarskoj kompaniji. Pljačkaš je dobio blagajniku jutenu vreću.

„U redu, Roje, napuni je svim zelembaćima koje imate u trezoru.“

Roj je učinio kako mu je naređeno. Drhtavim rukama, počeo je da trpa svežnjeve novčanica različite vrednosti u vreću. Kada je napokon završio, vreća je bila rastegnuta do granice izdržljivosti jutelih vlakana i izgledala je poput dobro napunjenog džaka za prljav veš.

„A sad, lezite na pod“, naredio je pljačkaš.

Kasl i Roj su, verujući da se lopov sprema da pobegne, poslušno polegali potrbuške na pod sa rukama postavljenim preko glave. Pljačkaš je izvadio debeli vuneni šal iz džepa pantalona i obmotao ga oko cevi pištolja. Potom je sistematično upucao oba čoveka u glavu. Zvuk je više nalikovao glasnim udarcima negoli gromoglasnim pucnjima iz vatrenog oružja. Ne oklevajući ni sekund, prebacio je vreću preko ramena i izašao iz trezora a da se nijedanput nije osvrnuo za sobom.

Nažalost, pljačkaš se time nije zadovoljio. Žena ispod šaltera je zajejala i pokušala da se pridigne na laktove. On se savršeno ravnodušno sagnuo, prislonio cev pištolja i upucao je u glavu, baš kao i vlasnika banke i blagajnika. Nije pokazao nikakvo kajanje, ni najmanji tračak emocija. Nije ga bilo briga da li je ijedna od njegovih žrtava imala porodicu. Hladnokrvno je pogubio tri bespomoćne osobe, nezainteresovano kao da je upravo zgazio šaku običnih mrava.